

Παρατηρητήριο Ελεύθερων Χώρων Αθήνας-Αττικής

Ηλεκτρονική πλατφόρμα για τους ελεύθερους χώρους και την ποιότητα ζωής στην Αθήνα
Από το 1999

Υπεύθυνος: Ηλίας Γιαννίρης

Ηλεκτρονική σελίδα www.asda.gr/elxoroj επικοινωνία: igiann@tee.gr

Παροχή στοιχείων που ζητήθηκαν

Ηλίας Γιαννίρης

10 Οκτωβρίου 2013

Ο Βασίλης Κουκαλάني ζήτησε από το Παρατηρητήριο Ελεύθερων Χώρων Αθήνας- Αττικής (www.asda.gr/elxoroj) στοιχεία για το πράσινο και τους ελεύθερους χώρους της Αθήνας, προκειμένου να ενσωματωθούν στο νέο παιδικό έργο που θα ανεβάσει το θέατρο ΠΟΡΕΙΑ. Ένα έργο του Volker Ludwig, μετάφραση-διασκευή του Βασίλη Κουκαλάني, Σκηνοθεσία της Λίλλυς Μελεμέ και του Βασίλη Κουκαλάني, μουσική στίχοι του Φοίβου Δεληβοριά.

Ευχαρίστως ανταποκριθήκαμε.

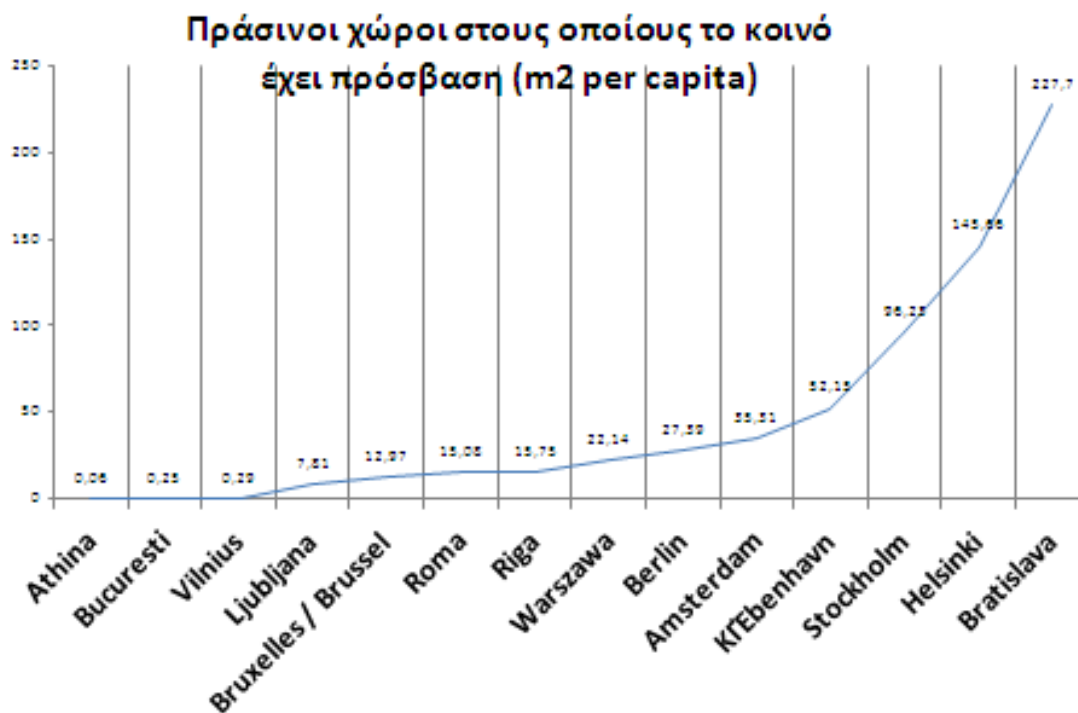
Ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο.

Ηλίας Γιαννίρης

Πολεοδόμος, χωροτάκτης, τέως Επίκουρος καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης

1. Πράσινοι χώροι στους οποίους το κοινό έχει πρόσβαση (τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο) σε ευρωπαϊκές πόλεις.

Ο δείκτης αυτός είναι σημαντικός γιατί υπάρχουν και πράσινοι χώροι κλειστοί ή περιφραγμένοι, όπως είναι τα στρατόπεδα και οι αρχαιολογικοί χώροι.

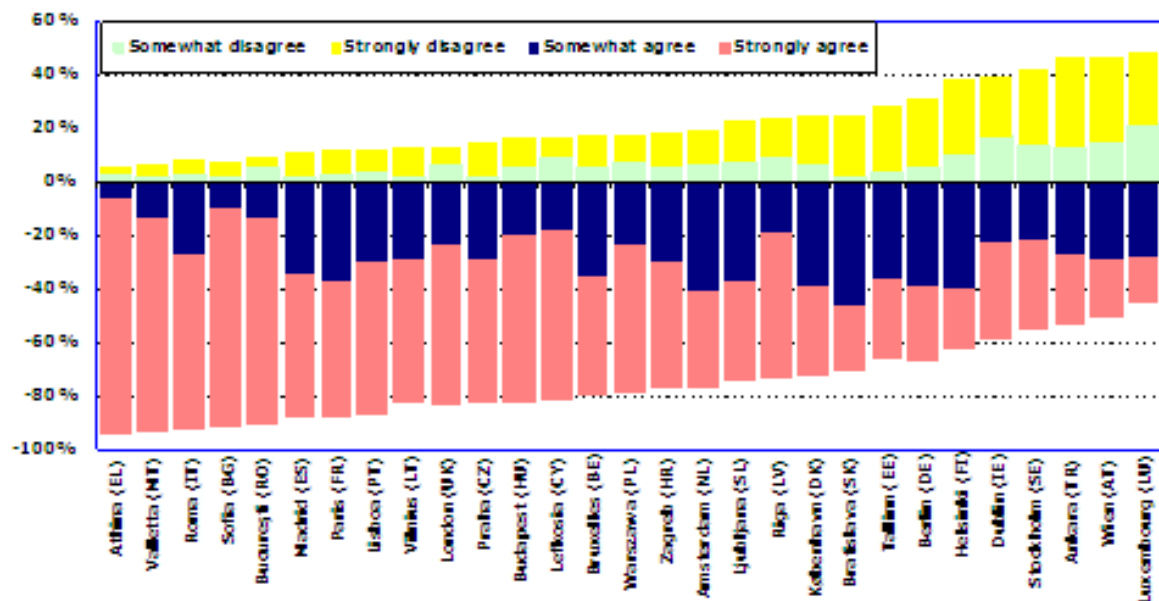
Πηγή: URBANAUDIT

Επεξεργασία: Η. Γιαννίρης

2. Είναι γνωστό ότι το πράσινο συνδέεται και με την ποιότητα ζωής. Ένας δείκτης είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση. Από έρευνα γνώμης της Κομισιόν προκύπτει

Η γνώμη των ευρωπαϊκών κατοίκων [πρωτεύουσες] για την ατμοσφαιρική ρύπανση. Η Αθήνα είναι στη χειρότερη θέση.

Πηγή: Corinne Hermant-de Callataj, Perceptions of quality of life in 75 European Cities: a European survey, European Commission-Regional Policy, DG REGIO OPEN DAYS – 11 October 2007

3. Πόσο πράσινο και ελεύθερους χώρους πρέπει να έχει η Αθήνα, σύμφωνα με τη νομοθεσία;

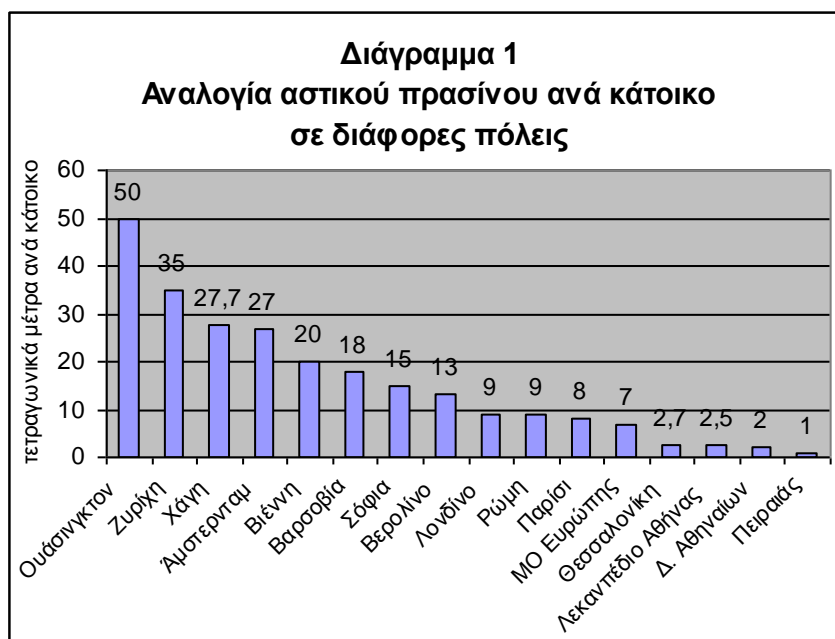
Τα σταθερότυπα του Υπουργείου Περιβάλλοντος για κοινωνικό εξοπλισμό, με βάση τα οποία γίνονται οι πολεοδομικές μελέτες είναι τα εξής:

Προδιαγραφές ΥΠΕΧΩΔΕ: Οι απαιτήσεις σε πράσινο και αθλητισμό είναι συνάρτηση των φυσικών δεδομένων, των απαιτήσεων και των τάσεων του πληθυσμού.									
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ									
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ - ΠΑΡΚΑ									
ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΠΟΛΗΣ									
Παραδοχή για μέση πυκνότητα:	50 κατ/ha	80 κατ/ha		100 κατ/ha	100 κατ/ha	100 κατ/ha	100 κατ/ha		
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ ΠΑΡΚΑ	από 3.000 και κάτω	από 3.000 μέχρι 8.000		από 8.000 μέχρι 25.000	από 25.000 μέχρι 100.000	από 100.000 μέχρι 200.000	από 200.000 και άνω		ακτίνα εξυπηρέτησης (μ)
Παιδικές γωνιές για νήπια 1-6 ετών	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	μερικά οικ. τετράγ.
Παιδική χαρά για παιδιά 6-12 ετών	0,5	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	150-250
Ελεύθερο γήπεδο για νέους 12-18 ετών	0,75	0,75	0,75	0,75	1,0	1	1	1,0	300-400
νησίδες + πλατείες + πάρκα γειτονιάς			1,5	1,5	1,5	1,5	1,75	1,75	300-400
πάρκο συνοικίας					1,5	2,25	2,0	2,0	500-600
πάρκο διαμερίσματος ή τομέα							2,0	1,5	-
πάρκο πόλης	5,5	6	4,5	5,5	4	3,5	1,5	2,0	-
σύνολο (μ2 /κατ.)	7,0	8	8	9	9,25	9,5	9,5	9,5	

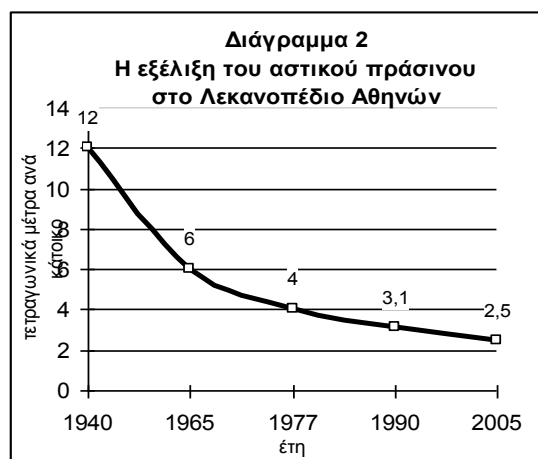
Για Παιδικές Χαρές- Πάρκα, για μέγεθος πόλης άνω των 200.000 κατοίκων (η περίπτωση της Αθήνας), απαιτούνται:

- Παιδικές γωνιές για νήπια 1-6 ετών: 0,5 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο, με ακτίνα εξυπηρέτησης μερικά οικοδομικά τετράγωνα
- Παιδική χαρά για παιδιά 6-12 ετών: 0,75 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο, με ακτίνα εξυπηρέτησης 150-250 μέτρα.
- Ελεύθερο γήπεδο για νέους 12-18 ετών: 1 τετραγωνικό μέτρο ανά κάτοικο, με ακτίνα εξυπηρέτησης 300-400 μέτρα.
- Νησίδες+ πλατείες+ Πάρκα γειτονιάς: 1,75 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο, με ακτίνα εξυπηρέτησης 300-400 μέτρα.
- Πάρκο συνοικίας: 2 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο, με ακτίνα εξυπηρέτησης 500-600 μέτρα.
- Πάρκο διαμερίσματος ή τομέα: 1,5-2 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο.
- Πάρκο πόλης: 2-1,5 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο.
- Σύνολο: 9,5 τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο.

4. Σύγκριση πόλεων

5. Η εξέλιξη του αστικού πρασίνου στο Λεκανοπέδιο της Αθήνας

6. Μερικές ιδέες που δείχνουν πολλά.

ΤΣΙΜΕΝΤΟ
σε όλους τους
ελευθέρους
χώρους
ΤΩΡΑ
για να σωθούν
από πυρκαγιές

www.zstis.com

Τα ελάφια
τεμπελιάζουν
όλη μέρα και
τα ταΐζουμε
και από πάνω.

Δεν είναι
ανταγωνιστικά

www.zstis.com

Μην χαλάτε
τα οικόπεδα
με δέντρα.
ΟΧΙ αναδάσωση

Βάλτε χορνογούς
στα δάση, μπας
και γίνουν χρήσιμα

www.zstis.com

ΧΤΙΖΩ
άρα υπάρχω
Το μέλλον
ανήκει στο
ΤΣΙΜΕΝΤΟ

www.zstis.com

**Ότι έγινε...
ΕΓΙΝΕ**
 **As
ΧΤΙΣΟΥΜΕ!**

www.zstis.com

Το χρήμα και
η μίζα, είναι πιο
σύγχρονες αξίες
από τα δάση.

Τώρα είναι
21ος αιώνας
Δάση είχαν
το μεσαιώνα.

www.zstis.com

Η Μύκονος
που δεν έχει
δέντρα, μια
χαρά είναι.

Και προσφέρει
και στο ΑΕΠ.
Τι γρινιάζετε;

www.zstis.com

Η πυρόσβεση
είναι πεταμένα
λεφτά

Αν ήταν όλο
το βουνό
καζίνο και γκολφ,
δεν θα είχε καεί.

www.zstis.com

Οι «ευαίσθησις
και οι βόλτες
στο δάσος
είναι για τους
αργόσχολους.
Κάντε επενδύσεις
όχι αναδασώσεις

www.zstis.com

As αντιμετωπίσουμε
επιτέλους την σύγχρονη
πραγματικότητα

Τα δάση
πιάνουν χώρο,
και τα μπετά
δεν καίγονται

www.zstis.com

**Τα δέντρα
πιάνουν
θέσεις
πάρκινγκ**

www.zstis.com

Το δάσος ΔΕΝ χρειάζεται
"προστάτες"

Αν δεν μπορεί να τα
καταφέρει μόνο του
σε ένα ανταγωνιστικό
κόσμο,
είναι άξιο
της μοίρας του

www.zstis.com

Να αναθεωρηθεί
το αναχρονιστικό
άρθρο 24
του συντάγματος
 ΟΧΙ
άλλα δάση

www.zstis.com

Όποιος θέλει
οξυγόνο,
πουλιέται
στα φαρμακεία.

Όποιος θέλει
δροσιά,
να αγοράσει
κλιματιστικό.

www.zstis.com

Οι "ευαίσθησις"
βλάπτουν
την εθνική
οικονομία

Το **ΤΣΙΜΕΝΤΟ**
ΟΧΙ

www.zstis.com

?
**Που αλλού
αν όχι
στο δάσος
η βίλα μου;**

www.zstis.com

7. Μερικές πληροφορίες από τον καθηγητή Σανταμούρη

Οι παγκόσμιες κλιματικές αλλαγές και η αναγκαιότητα για μέτρα για τους οικονομικά ασθενέστερους

Υπάρχει διαπιστωμένη Κλιματική Μεταβολή στην Ελλάδα

Η θερμοκρασία περιβάλλοντος έχει αυξηθεί

Η συχνότητα των καυσώνων έχει αυξηθεί

Τα διαστήματα με υψηλές θερμοκρασίες έχουν αυξηθεί

Οι Έλληνες είναι πλέον τρωτοί και οφείλουμε να δράσουμε

Οι καύσωνες στην Ευρώπη και Ελλάδα παρουσιάζονται με μεγαλύτερη συχνότητα.

Οι υψηλές θερμοκρασίες καθιστούν τους πολίτες πιο τρωτούς και ιδιαίτερα τον πληθυσμό χαμηλού εισοδήματος.

Όλες οι μελέτες έχουν δείξει ότι η μεγαλύτερη συχνότητα θανάτων καταγράφεται στον πληθυσμό χαμηλού εισοδήματος που κατοικεί σε ακατάλληλα κτήρια χωρίς θερμική προστασία και αερισμό.

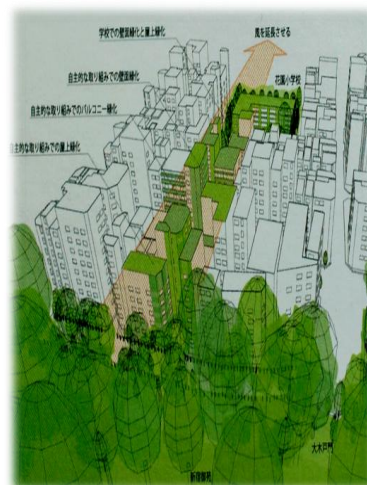
Το αστικό πράσινο βοηθά σημαντικά στην μείωση της θερμοκρασίας στις πόλεις ενώ συντελεί στην μείωση της συγκεντρωσης των ρυπων, κλπ.

Η πυκνοτητα πρασινου στην Αθηνα και τις αλλες ελληνικες πολεις, ειναι απο τις πιο μικρες στον κοσμο.

Υπολογισμοι εχουν δειξει οτι η Αθηνα χρειαζεται περιπου 2-3 εκατ δενδρα.

Για να υπαρξει σημαντικη κλιματικη συνεισφορα θα πρεπει το παρκο να ειναι τουλαχιστον 10000 μ2. Κατ 'επεκταση **απαιτεται να υπαρχει ένα δικτυο πρασινων χωρων** και όχι απλως καποια μεγαλα παρκα.

[Στην εικόνα εμφανίζονται τα συστατικά αυτού του δικτύου: Πάρκο, δέντρα κατά μήκος των δρόμων, πράσινο στα μπαλκόνια και στις ταράτσες, κατακόρυφο πράσινο στους τοίχους των κτηρίων]

Η φυτευση δενδρων κατά μήκος των δρομων αποτελεί ισως την πιο δημοφιλη και προσιτη τεχνικη ενσωματωσης πρασινου στον αστικο ιστο

Εχει αποδειχθει οτι το πρασινο κατά μήκος των δρομων μπορεί να μειωσει σημαντικα την αστικη θερμοκρασια και να προσφερει ανεση κυριως εξαιτιας της σκιασης που προσφερουν.

Οι πολεις πρεπει να προσαρμοζονται στο τοπικο κλιμα και να μπορούν να προστατευουν τους πολιτες τους απο τις ακραιες κλιματικες συνθηκες.

Οι συγχρονες τεχνικες βελτιωσης του μικροκλιματος εχουν αποκτησει μεγαλη ωριμοτητα.

Δεδομενου του **μικρου κοστους** που παρουσιαζουν, μπορούν να συνεισφερουν σημαντικα στην βελτιωση της ποιτητας ζωης του πληθυσμου και ιδιαιτερα των ομαδων χαμηλου εισοδηματος αναβαθμιζοντας την επιβιωσημοτητα του τρωτου πληθυσμου.

Πηγή: Σανταμουρης Μ., Ομάδα Φυσικής Κτιριακού Περιβάλλοντος, Παν. Αθηνas **Το Μητροπολιτικό Παρκο στο Ελληνικό και Οι Χωροι Πρασινου στην Αθηνα**, (παρουσίαση στην ημερίδα της Ελ. Εταιρ. Προστ. Περιβ. Και Πολιτιστ. Κληρον, 20/11/07)